

Upravo gradnja termoelektrane uništiti će nam budućnost!

Poštovani gospodine akademike Bašiću,

prozvali ste šaćicu zaljubljenika u rodni kraj, grupu građana zabrinutih zbog termoelektrane Peruća upitnih ekoloških i ekonomskih posljedica za sve naše sužitelje i državljane, da „uznemiravaju javnost“ jer su nestručni na polju o kojem govore. Međutim, upravo Vi sebe dovodite u točno takvu poziciju da branite **cjelokupni** projekt iako ste **stručnjak u samo jednom polju** - poljoprivredi, i u užem području - poznavanju tla, a nikako znalac o termoelektranama, ni inženjer niti ekonomist.

Uništavanje samo jedne kolonije od 150 šišmiša može uzrokovati katastrofalne posljedice na poljoprivredu budući da taj „zanemarivo mali“ broj šišmiša godišnje pojede približno **1,3 milijuna** štetnih kukaca na nasadima kukuruza, pšenice, ječma, maslina, vinove loze, trešanja, rajčica itd. Jasno da i za to imate rješenje. Iz zraka ćemo po cijele dane avionima zaprašivati i zasipati pesticidima cijelo područje Cetinske krajine duž naše žile kucavice Cetine. Iako se sa šišmišima ismijavate, kao vrsni stručnjak svog područja, ne sumnjam ipak da Vi vrlo dobro znate važnost šišmiša u osiguravanju biološke kontrole štetnika i smanjenju potreba za korištenjem insekticida!

U Poglavlju 6 navodite „nove široke mogućnosti“ koje Sinjska krajina treba iskoristiti - uzgoj bilja u grijanim hidroponima, konvencionalni uzgoj u zatvorenom grijanom prostoru i uzgoj stoke na navodnjavanom i njegovanom pašnjacima!

Radi pojašnjenja svima, sad na tržištu imamo:

- 1) organsku ili eko hranu
- 2) hranu proizvedenu iz konvencionalnog uzgoja.

Eko proizvodnja ne trpi u svojoj blizini nikakvu štetnu industriju koja u zrak ispušta tisuće kilograma dima s otpadnim česticama, što bi se u slučaju izgradnje plinske termoelektrane Peruća dogodilo.

Zato je nepotrebno da nam nabrajate paprike i cherry-rajčice koje ćemo cijele godine brati jer to povrće bit će sve samo **ne ekološki proizvedeno i zdravo**. Narod ovoga kraja želi se baviti **isključivo ekološkom proizvodnjom**, organskim uzgojem i razvojem seoskog turizma, a ne GMO cherry-rajčicama i svinjama koje će se uzgajati na navodnjavanom i njegovanom pašnjacima! Sinjski pršut već sad je prepoznat i priznat u svijetu i uistinu nam ne treba termoelektrana, njena otpadna toplina niti neki navodnjeni pašnjak da bi sinjski pršut bio izvrstan! Treba nam čist zrak i čista voda, plodna polja bez svakodnevnog zaprašivanja pesticidima i bura na kojoj će se kvalitetno meso sušiti u zdravim i čistim uvjetima.

Molimo Vas da ne vrijeđate našu inteligenciju upozoravajući nas kako ćemo trpjeti zaglušujuću buku od građevinske mehanizacije te strašnu prašinu od radova **samo prilikom gradnje** termoelektrane, a kako apsolutno nikakvu štetu niti posljedice nakon izgradnje termoelektrane neće trpjeti ni ljudi ni biljke ni životinje.

Iz Vašeg priopćenja ne vidimo nikakve činjenice koje pobijaju naše tvrdnje. Naveli ste školski šaćicu općenitih poljoprivredno-stočarskih mogućnosti kao da se radi o Zemljoradničkoj zadruzi, tipujući na toponime Cetinskoga kraja (sinjska rajčica, sinjska trešnja, perućka jagoda). **Sve to može i ne mora biti neovisno o termoelektrani.** Samo s naglaskom na EKO!

Vjerojatno ste korektno svoj dio studije obradili s poljoprivrednog aspekta mogućnosti ovoga kraja. Ipak, minorizirate i zanemarujete stvarne mogućnosti koje **Hrvatačko i Sinjsko polje mogu dati i bez ove termoelektrane** kako bi postali najveći proizvođač **zdrave** hrane u cijeloj Dalmaciji južno od Karlovca. Čak i grijani plastenici u ovom kraju mogu se koristiti jedva tri mjeseca godišnje i to biste Vi kao vrsni agronom trebali znati. **Što ćemo s otpadnom toplotom ostalih devet mjeseci?!**

Mi ovdje ne umiremo od gladi, kao u Africi s kojom nas uspoređujete, ali iz dana u dan prožima nas sve veći strah kako ćemo na ovom našem bogomdanom tlu u bliskoj budućnosti gladovati i žeđati – dakle, upravo zbog ovoga bismo mogli doći u prilike Afrike.

Pri procesima sagorijevanja zemnog plina i lakog loživog ulja (alternativnog goriva elektrane) stvaraju se i u zrak ispuštaju sumporov dioksid, dušikovi oksidi, teški metali i drugi kemijski spojevi koji s vlagom u zraku stvaraju sumpornu i dušičnu kiselinu, a one pak potom na zemlju padaju kao **kisele kiše**. Ako pH vrijednost u inače jako čistim brdskim potocima, riječnim izvorima i jezerima prijeđe u kiselo, može doći do izumiranja riba i drugih organizama. Dospije li kisela kiša u tlo, Vi, kao vrsni stručnjak za tlo, znate bolje od ikoga koje su moguće posljedice na naša krška polja.

Peručko jezero se neće moći koristiti za turizam i rekreaciju jer će se staviti **u funkciju privatnih interesa** i postati zagađeni vreli kotao za rashlađivanje sustava privatne elektrane i bazen za ispuštanje otpadnih voda čime će se direktno narušiti cijeli ekosustav rijeke Cetine do ušća u Omišu!

Poštujući Vaš doprinos proučavanju tla i Vaš rad na polju **poljoprivrede**, usudim se reći kako ste, iz nepoznavanja cjelokupne materije oko projekta izgradnje KKPE Peruća, reagirali ishitreno, medijskim istupom braneći **cjelokupni** projekt. Mi, žitelji Sinjske krajine i zaljubljenici u rodni kraj, uzdajemo se u osjećaj pravičnosti i istinoljubivosti koji će prevladati u Vama, kako biste shvatili koliko poguban može biti ovaj projekt za cijelu Cetinsku krajinu, pri čemu apeliram na Vaše vlastite riječi iz predavanja **Tlo Hrvatske najveće je blago hrvatskoga naroda...**

„Tlo predstavlja svojevrsnu kožu - epidermu Zemlje. Kao i koža, tlo je nastalo, a i izloženo djelovanjima 'izvana' - atmosfere, 'sa strane' - iz biosfere i hidrosfere, odnosno 'iznutra' - iz stijene iz koje je i nastalo - iz litosfere. Dakle veza tla s atmosferom (zrakom) i hidrosferom (vodom) je izravna. Tlo je praktički most između tih sfera. Nije mu lako, pa reagira baš kao koža - ponegdje je i katkada osjetljivije. Tlo je temelj života, resurs bez kojega života kakav mi poznajemo ne bi bilo. Tlo nas hrani, tlo nas opskrbljuje vodom, tlo regulira klimatske prilike, tlo sadrži golemo biološko bogatstvo, tlo pruža prostor za mnoge djelatnosti, tlo čuva svjedočanstvo naše prošlosti. Tlo je temelj poljoprivrede i sigurnosti opskrbom hranom i oslonac tzv. održivoga razvitka.“

Našem, kao što ga sami nazvaste „Zemaljskom raju - dosad nedevastiranom“ prijeti devastacija neviđenih razmjera, pa mi dopustite da završim i izrekama o tlu koje često citirate:

- „Čovječe! Svim tvojim htijenjem i dostignućima unatoč, svoj opstanak zahvali tankom sloju tla ...i činjenici da na njega pada kiša...“ (Kineska poslovice)
- „Što god snađe tlo, snaći će i djecu toga tla. Pljuje li čovjek na tlo, pljuje na sebe. Tlo ne pripada čovjeku - čovjek pripada tlu...“ (Iz pisma poglavice Seattle - Washington, 1854.)

U ime grupe građana Općine Hrvace
Blaženka Hrgović, dipl. ing. građ.